

Logica en de Linguistic Turn

Cursushandleiding

2017/2018

Capaciteitsgroep:	Logic and Language, Onderwijsinstituut Wijsbegeerte, Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam
Docenten:	Luca Incurvati (groep 1) Katrin Schulz (groep 2) Peter van Ormondt (groep 3) Katrin Schulz (groep 4)
Coördinatie:	Maria Aloni (m.d.aloni@uva.nl)

Het vak is een verplicht onderdeel van de Bachelor Wijsbegeerte. Daarnaast is het een onderdeel van verschillende wijsgerige minors voor niet-filosofiestudenten die de cursus ook als een afzonderlijk keuzevak kunnen volgen. Er gelden geen specifieke voorkennis- of ingangseisen. Het vak heeft een omvang van **12 ECTS**, wat betekent dat de studiebelasting ongeveer 20 uur per week is, waarvan 6/8 uur hoor/werkcollege en 14/12 uur zelfstudie in de vorm van het bestuderen van de literatuur, het maken van opdrachten, en het voorbereiden van de tentamens. Het vak wordt in blok 1 en blok 2 van het 1ste semester gegeven.

Tijd en plaats

Hoorcolleges

- Woensdag 16-18 uur in OMHP [niet iedere week]

Werkgroepen: Dinsdag en donderdag

- 3 uur durende werkgroepsessie in het eerste blok en op okt 31;
- 2 uur durende werkgroepsessie op de andere data.

Raadpleeg het **UvA-rooster** voor de data en locatie van de hoorcolleges en de colleegetijden en de locaties van de werkgroepsessies.

Plaats cursus in curriculum

Filosofie bestaat bij de gratie van rationele argumentatie, en met het oog daarop spreekt het vanzelf dat in een filosofische opleiding aandacht wordt besteed aan

de ontwikkeling van de kritische vermogens van de student als het gaat om de beoordeling van eigen en andermans argumenten en redeneringen.

Toch is dat niet de belangrijkste reden waarom het vak logica in het curriculum is opgenomen. Het gaat er in deze cursus niet zozeer om te leren ‘logischer’ of ‘rationeler’ te denken, maar vooral om te leren denken over logisch denken.

Binnen het vak logica gaat het erom verklarende theorieën te ontwikkelen met behulp waarvan men redeneringen op hun geldigheid kan toetsen. Welnu, hoe moet zo’n theorie er uitzien? Wat wil het zeggen als een redenering geldig is? Zijn er logische wetten? Waaraan danken die logische wetten hun wetmatigheid? Waarom zou je je eigenlijk aan die wetten gebonden achten?

Bij het beantwoorden van dit soort vragen belandt men al vlug in een discussie waarin allerlei metafysische, kentheoretische en taal filosofische kwesties een rol spelen. De filosofische aspecten van de logica kunnen dan ook niet los van deze wijsgerige disciplines bestudeerd worden.

Doelstellingen

De doelstellingen van de cursus zijn:

1. De student vaardigheid bij te brengen in het hanteren van een formele logische theorie, en daarbij inzicht te verschaffen in het soort abstracties dat bij zo’n formalisering een rol speelt.
2. De student op deze manier van het gereedschap te voorzien dat nodig is om met name de analytische traditie binnen de filosofie met succes te kunnen bestuderen.
3. De student enig inzicht te geven in de plaats van de logica binnen de filosofie, zowel vanuit systematisch als vanuit historisch oogpunt.
4. De student vaardigheden aan te leren in het bestuderen van filosofische teksten. De focus ligt hier op begrijpend lezen.

Om de eerste twee doelstellingen te bereiken wordt een systematische inleiding gegeven in drie kernsystemen van de moderne logica: de [propositielogica](#), de [predikatenlogica](#), en de [modale logica](#). De nadruk ligt daarbij op het leren hanteren van deze theorieën bij het analyseren van redeneringen die gesteld zijn in de natuurlijke taal. Deze inleiding maakt gebruik van het leerboek *Logic, Language and Meaning* van Gamut. Er wordt ook een korte inleiding gegeven in de naïeve [verzamelingenleer](#). Dit gebeurt op basis van een syllabus.

De derde en vierde doelstelling worden op drie manieren aangepakt. Ten eerste door een korte inleiding in traditionele logica, met name de studie van [syllogismen](#). De theorie van syllogismen werd door Aristoteles geïntroduceerd en was het eerste systematisch uitgewerkte logische systeem. Voor lange tijd was het ook het enige systeem dat door logici en filosofen werd bestudeerd. Daarnaast worden in een aantal lezingen verschillende onderwerpen besproken waarin logische en filosofische vraagstukken nauw op elkaar aansluiten en elkaar aanvullen. In dit verband zullen wij ook een aantal korte teksten lezen. Deze

teksten zijn beschikbaar via **Blackboard**. Ten derde lezen wij een langere tekst: Wittgensteins [Tractatus](#), waarin een bijzondere visie op de logica, en de rol ervan in de filosofie, wordt uiteengezet.

Cursus materiaal

Deelnemers aan deze cursus dienen het volgende logica leerboek tot hun beschikking te hebben:

- L.T.F. Gamut, *Logic, Language and Meaning. Volume 1, Introduction to Logic*, The University of Chicago Press, Chicago, 1991.

Verder dient men te beschikken over Wittgensteins *Tractatus*. Deze is bijvoorbeeld te vinden in:

- Ludwig Wittgenstein, *Werkausgabe Band I: Tractatus Logico-Philosophicus, Tagebücher 1914-1916, Philosophische Untersuchungen*, Suhrkamp Taschenbuch Wissenschaft 501, Frankfurt.

Op college wordt gebruik gemaakt van de oorspronkelijke, Duitse termen. Studenten die moeite hebben met de Duitse taal wordt aanbevolen een tweetalige uitgave aan te schaffen:

- Ludwig Wittgenstein, *Tractatus logico-philosophicus*, vertaald en van een nawoord voorzien door W.F. Hermans, Atheneum–Polak & Van Genneep, 1975 (Nederlandse vertaling met oorspronkelijke Duitse tekst).
- Ludwig Wittgenstein, *Tractatus logico-philosophicus*, vertaald door D. Pears & B. McGuinness, met een inleiding van Bertrand Russell, Routledge & Kegan Paul, 1974 (Engelse vertaling met oorspronkelijke Duitse tekst).

Een gedeelte van de collegestof is opgenomen in een syllabus, die op **Blackboard** onder documenten zal worden gepubliceerd. U kunt de syllabus zelf uitprinten. Aanvullend studiemateriaal wordt aangeboden via **Blackboard**.

Werkwijze

De deelnemers aan de cursus worden over een aantal groepen verdeeld met elk hun eigen docent. De groepen komen twee keer per week bijeen, op dinsdag en op donderdag. De werkgroepsessies duren 2 uur of 3 uur. Zie rooster bachelor wijsbegeerte voor de college tijden en de locaties van de groepen.

De bijeenkomsten hebben een gevarieerd karakter: deels hoorcollege waarin de stof wordt uitgelegd, deels werkcollege waarin de teksten worden bediscussieerd, de gemaakte participatieopdrachten worden besproken, en vragen van de studenten worden beantwoord. Daarnaast worden er in een aantal weken op woensdag hoorcolleges gegeven door docenten van de capaciteitsgroep. Van de studenten wordt verwacht dat zij actief deelnemen aan de hoorcolleges en groepsbijeenkomsten, en zich daar goed op voorbereiden door de voor de bijeenkomst opgegeven literatuur te bestuderen en de participatieopdrachten te maken.

Belangrijk! Aanwezigheid bij de *werkgroepsessies* is verplicht (zgn. participatieplicht); twee maal een verzuim per blok (dus max 4 in totaal) wordt toegelaten. Uw werkgroepdocent moet daarvan op de hoogte gebracht worden (hij of zij zal uw afwezigheid immers opmerken). Opgelet: het is in principe niet toegestaan om méér dan twee keer per blok afwezig te zijn. Dit kan resulteren in een onvoldoende (N.V.V.). In het geval u onverhoeds toch meer dan twee keer afwezig zou zijn, dient u de werkgroepdocent op de hoogte te stellen en een gegronde reden aan te geven (bv. ziekte, geen vakantie ...). Er zal dan eventueel een vervangende opdracht worden voorgesteld. Ook de studieadviseur zal dan op de hoogte worden gesteld.

Toetsing

In blok 1 & 2 worden inzicht en kennis getoetst aan de hand van vier twee-uur durende schriftelijke [zaaltentamens](#) over het formele logica deel van de stof en drie [meeneemententamens](#) plus een [groepsopdracht \(wiki\)](#) over de toepassing van logica binnen de filosofie. De stof van de diverse toetsen is als volgt:

De zaaltentamens

ZT1	ma, 25.09	Categorische Logica en Verzamelingenleer
ZT2	ma, 23.10	Propositielogica en Verzamelingenleer
ZT3	ma, 20.11	Predikatenlogica
ZT4	ma, 18.12	Natuurlijke Deductie en Modale Logica

De meeneemententamens

MT1	03.10–09.10	Hoorcolleges 1-2 met teksten en Tractatus (t/m 3.5)
MT2	07.11–13.11	Tractatus en hoorcollege 3 met teksten
MT3	05.12–11.12	Hoorcolleges 4-7 met teksten

De vier schriftelijke tentamens over de logica bestaan uit opgaven zoals die in het leerboek voorkomen of in de cursus zijn besproken. Voorafgaand wordt als oefenstof een proeftentamen gemaakt. Zie voor precieze tijden en locaties het Tentamen- en Toetsrooster wijsbegeerte.

De meeneemententamens bestaan uit vragen over de hoorcolleges en de gelezen filosofische teksten.

De groepsopdracht (wiki) vindt in de weken 3-9 plaats en heeft betrekking op de Tractatus.

Belangrijk! Van de studenten wordt verwacht dat ze alle hoorcolleges bijwonen en actief meedoen aan de activiteiten van de werkgroepen.

Beoordeling

Het **eindcijfer** wordt als volgt berekend:

ZT1-ZT4	4 * 12,5% van eindcijfer	herkansing mogelijk
MT1-MT3	3 * 12.5% van eindcijfer	herkansing mogelijk
Wiki	6,5% van eindcijfer	niet te herkansen
Participatie	6% van eindcijfer	niet te herkansen

Om te slagen is een voldoende nodig, daarvoor is minimaal een eindcijfer van 5.5 vereist (5.49 is dus onvoldoende).

Het participatiecijfer wordt door de werkgroepdocent bepaald en is gebaseerd op de mate waarin de student meedoet aan de activiteiten van de werkgroep.

De beoordelingen van de deeltentamen en het gewogen totaal worden in het Grade Center van Blackboard geregistreerd. Alleen het gewogen totaal zoals berekend op Blackboard is bepalend voor het eindcijfer en het al dan niet slagen voor het vak. Wanneer aan een toets niet is deelgenomen is de beoordeling voor dat onderdeel 0 punten. Indien voor een deeltentamen een onvoldoende is behaald kan deze gecompenseerd worden door de cijfers voor de andere deeltentamen, zodat het vak als geheel nog behaald kan worden.

Van iedere student die op Blackboard als deelnemer aan de cursus staat ingeschreven, ongeacht of en hoeveel deelresultaten er zijn behaald, wordt na beoordeling van de laatste toets automatisch een eindcijfer doorgegeven aan de centrale onderwijsadministratie. Het is tot uiterlijk twee weken na aanvang van de cursus mogelijk om u als deelnemer af te melden (via Studieweb of onderwijssecretariaat). Meldt u zich niet eerder af, dan krijgt u altijd een cijfer voor dit vak.

Belangrijk! Over de vragen van de meeneemtentamen mag u discussiëren met andere studenten (dat wordt zelfs aangeraden), maar we letten er scherp op dat iedereen zijn eigen uitwerking schrijft. Op de toetsing is de Fraude- en Plagiaatregeling van de UvA van toepassing.

Herkansing

Voor alle deeltentamen is er in januari 2018 een mogelijkheid voor een herkansing.

- Herkansing filosofische meeneemtentamen (MT1-MT3): 29 januari 2018
- Herkansing technische zaaltentamen (ZT1-ZT4): 30 januari 2018

Allebei de herkansingen hebben de vorm van een **zaaltentamen**. Bij deze gelegenheid is het mogelijk de technische en de filosofische deeltentamen individueel te herkansen. De groepsopdracht is niet te herkansen.

Voorbeelden

- Een student die alle technische tentamen (ZT1-ZT4) wil herkansen moet in vier uur vier toetsen maken.
- Een student die alle filosofische tentamen (MT1-MT3) wil herkansen moet in drie uur drie toetsen maken.

- Een student die alleen toets X wil herkansen krijgt bij de herkansing één uur om het relevante tentamen te maken.

Studenten die aan een herkansing mee willen doen moeten zich melden via Blackboard. De herkansingstijden en locaties worden aangekondigd in het tentamenrooster.

Belangrijk! Het maken van drie/vier herkansingen in drie/vier uur is zwaar en een deel van het eindcijfer wordt bepaald door de groepsopdrachten die niet herkanst kunnen worden. Probeer daarom zoveel mogelijk van het vak afgerond te hebben vóór de herkansingen! Individuele herkansingen zijn niet mogelijk. Let u er daarom op dat u van begin af aan ook de tijdstippen van de herkansingen in uw agenda vrijhoudt. Wie ook zakt bij de herkansing moet in het volgende studiejaar van voren af aan beginnen. De stof kan dan gewijzigd zijn. Resultaten van toetsen vervallen aan het eind van het semester waarin het eindcijfer is behaald. Ook als een student deelneemt aan een herkansing, wordt het eerste cijfer voor de cursus (zonder herkansing) in de UvA-administratie geregistreerd als het cijfer voor de eerste poging. Zodra de herkansingen zijn beoordeeld komt er een tweede cijfer bij als resultaat van de herkansing. Dit geldt ook in het geval dat een voldoende eindresultaat wordt herkanst. Alleen het laatste cijfer telt mee voor het bachelor diploma en is zichtbaar op de bul.

Evaluatie

Het vak wordt na de laatste werkgroepsessie schriftelijk geëvalueerd. De evaluaties worden zowel binnen het docententeam van het vak als door de opleidingscommissie Wijsbegeerte besproken.

Contact

De contactgegevens van de docenten en de coördinator zijn op de Blackboard site te vinden onder Docenten. Buiten de groepsbijeenkomsten om is e-mail de beste manier om met uw docent in contact te treden.

Studeren met een beperking

Studenten die i.v.m. een beperking aanpassingen nodig hebben in de zalen of van de tentamens/tentamenduur dienen hiervan direct bij inschrijving voor de cursus de studieadviseur en de cursuscoördinator (m.d.aloni@uva.nl) op de hoogte te stellen.

Deelvrijstelling

Studenten die een opleiding (BA of minor) bij de afdeling Wijsbegeerte volgen, maar in het kader van een andere opleiding al succesvol een logica cursus hebben

gevolgd kunnen een vrijstelling voor het technische gedeelte van de cursus aanvragen. Deze studenten maken alleen de meeneentamens en de groepsopdracht en sluiten een 6 EC vak Filosofische Logica af. Studenten die hiervoor in aanmerking willen komen dienen:

1. bij de examencommissie een vrijstelling voor het technische gedeelte van het vak aan te vragen (de formulieren hiervoor zijn bij het onderwijssecretariaat verkrijgbaar of online (<http://www.uva.nl/shared-content/studentensites/fgw/fgw-gedeelde-content/nl/az/examencommissie-bacheloropleidingen/verzoeken-indienen/verzoeken.html>)).
2. zowel de werkgroepdocent, als ook de cursuscoördinator (m.d.aloni@uva.nl) van hun aanvraag op de hoogte te stellen.